

**Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Veiligheid en Justitie**

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

**Directie
Weerbaarheidsverhoging
NCTV**

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nctv.nl

**Contactpersoon
D.C. Landa**

T 070 426 64 26
F 070 426 86 42

Datum 28 november 2012
Onderwerp Handreiking registratie afwijkingen en motivatie

**Ons kenmerk
323607**

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Het onderwerp opkomsttijden staat volop in de aandacht. Op basis van het onderzoek van de Inspectie VenJ naar de opkomsttijden "Ter Plaatse" heb ik aan alle veiligheidsregio's op 5 september een brief gestuurd met het verzoek om vóór het einde van 2012 het dekkingsplan te actualiseren.

Met het Veiligheidsberaad is afgesproken dat, conform het Besluit veiligheidsregio's, een dekkingsplan de volgende componenten moet bevatten:

- Een actuele risico-inventarisatie
- Afwijkingen zijn inzichtelijk gemaakt
- Motivatie en eventuele extra maatregelen die worden getroffen
- Bestuurlijke vaststelling.

De opkomsttijd is één van de aspecten die brandweezorg bepaalt, naast bijvoorbeeld preventieve maatregelen; daar zijn wij het met elkaar over eens. Het Veiligheidsberaad en het brandweerveld sturen aan op een nieuw normenkader. Hoewel ik begrip heb voor het lange termijn perspectief, wijs ik erop dat het huidige wettelijke kader onverminderd van kracht is. Hierbinnen zijn opkomsttijden duidelijk vastgelegd. Afwijken daarvan mag, maar dat moet gebeuren met een duidelijke motivatie en eventuele aanvullende maatregelen. Graag ontvang ik alsnog aanvullende informatie over de maatregelen die u treft om de opkomsttijden (binnen de huidige middelen) op korte termijn te optimaliseren en/of welke maatregelen u treft bij afwijkingen van de tijdnormen.

Handreiking

De veiligheidsregio's hebben heel specifiek aangegeven bij de Inspectie VenJ dat het in de huidige situatie veel administratief werk vraagt om alle afwijkingen per locatie (door mij uitgelegd als 'per object') per regio te beargumenteren/motiveren.

Ik heb met het dagelijks bestuur van het Veiligheidsberaad afgesproken dat ik tegemoetkom aan de klacht van de regio's waar het gaat om de administratieve last om per locatie de afwijkingen van de normtijden met een motivatie inzichtelijk te maken.

In de voorliggende handreiking is de afwijking 'per locatie' geherdefinieerd en is een pragmatisch advies opgesteld voor het inzichtelijk maken van afwijkingen in

de dekkingsplannen. Uitgangspunt blijft dat het dekkingsplan voldoet aan de vereisten uit het Besluit veiligheidsregio's en dat het dus niet mogelijk is de normtijden generiek naar boven bij te stellen.

De handreiking is tot stand gekomen in afstemming met de Raad Regionaal Commandanten, de portefeuillehouder brandweezorg van het VB, de Inspectie VenJ en de VBV.

Directie
Weerbaarheidsverhoging
NCTV

Datum
28 november 2012

Ons kenmerk
323607

Lange termijn spoor

Naast dit traject loopt ook een lange termijn spoor. De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's door het WODC gaat zich uitspreken over hoe de Wet in de praktijk werkt, het onderwerp 'opkomsttijden' wordt hierin meegenomen. De evaluatie dient, samen met de Staat van de rampenbestrijding van de Inspectie VenJ, als input voor de adviezen van de Commissie Hoekstra over de Wet veiligheidsregio's en het brede stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Wellicht levert de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's nieuwe inzichten op over de rol van de opkomsttijd in relatie tot andere mogelijkheden om de samenleving brandveiliger te maken. Ik wil hier echter niet op vooruitlopen.

Variabele voertuigbezetting

Zoals ik eerder al heb aangegeven, heb ik het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC) gevraagd om een wetenschappelijk onderzoek naar variabele voertuigbezetting gaan doen. De onderzoeken van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR) en van de Vakvereniging voor BrandweerVrijwilligers (VBV) naar dit onderwerp die thans zijn afgerond vormen daarvoor, samen met andere onderzoeken en reeds beschikbare data, belangrijke bouwstenen. Het WODC-onderzoek zal een afwegingskader opleveren dat straks gebruikt kan worden voor bestuurlijke regionale besluitvorming. Het afwegingskader zal voor de zomer van 2013 gereed zijn.

Het onderwerp variabele voertuigbezetting wordt ook meegenomen in de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's die nu wordt uitgevoerd.

In afwachting van het afwegingskader blijft het mogelijk dat variabele voertuigbezetting plaatsvindt om vraaggericht en innovatief optreden mogelijk te blijven maken. Belangrijke voorwaarde daarbij is dat aan alle voorschriften uit de Wet wordt voldaan.

Begin 2013 zal de Inspectie VenJ opnieuw onderzoek doen naar de opkomsttijden en de dekkingsplannen. Ik verzoek u nogmaals mij vóór het einde van het jaar te informeren over de actualisatie (op orde brengen) van het dekkingsplan.

Bij die actualisatie kunt u gebruik maken van de bijgevoegde handreiking. Ik vraag u tevens om binnen de bestaande middelen te zoeken naar optimalisatiemogelijkheden, wellicht ook in de preventieve sfeer, waarbij generiek afwijken niet is toegestaan. De uitkomsten van de optimalisatiemaatregelen moeten in het geactualiseerde dekkingsplan ook tot uiting komen.

Hoogachtend,
de Minister van Veiligheid en Justitie,

Bijlage:

Handreiking Registratie afwijkingen en motivatie opkomsttijden

Directie
Weerbaarheidsverhoging
NCTV

Datum
28 november 2012

Ons kenmerk
323607

Handreiking opkomsttijden registratie van afwijkingen en motivatie in dekkingsplannen

Samenvattend:

In het Besluit veiligheidsregio's zijn de tijdnormen opgenomen en is ook bepaald dat daar onder bepaalde voorwaarden vanaf mag worden geweken indien het bestuur de keuze van de locatie en de mate van afwijking motiveert. In deze handreiking is de afwijking 'per locatie' gedefinieerd en is een pragmatisch advies opgesteld voor het inzichtelijk maken van overschrijdingen (afwijkingen), in de dekkingsplannen, met daaraan gekoppeld een motivatie voor die afwijkingen. Uitgangspunt blijft dat alle veiligheidsregio's hun dekkingsplannen voor het eind van 2012 op orde hebben.

Per gemeente(deel) worden alle opkomsttijden grafisch weergegeven. Voor alle 'markante objecten' waarvan de tijdnormen wordt overschreden, moet de afwijking per object gemotiveerd worden. Per gemeente(deel) moeten daar bovenop per objectsoort (gebruiksfunctie) de afwijkingen en motivatie worden gemeld.

Scope van de handreiking:

Op verzoek van de veiligheidsregio's is gezocht naar een vereenvoudiging van het registreren van (de mate van) afwijkingen van de tijdnormen en de daaraan gekoppelde motivering **binnen de huidige wettelijke kaders**.

Het is niet zozeer een probleem voor regio's om vast te leggen waar wordt afgeweken van de tijdnormen en hoe groot die afwijking is. Het probleem ligt met name in het motiveren van de afwijking en het aangeven van eventuele extra getroffen maatregelen die in de motivering van de afwijking een rol hebben gespeeld.

De voorliggende handreiking bestaat uit 3 elementen:

1. Een herdefiniëring van het begrip "**per locatie**";
2. **Motivatie:** In de motivering is ruimte voor toelichting, bijvoorbeeld kosten- en batenafweging;
3. Eventueel **aanvullende maatregelen**.

Uitgangspunten:

- Generiek afwijken van de tijdnormen uit het Besluit veiligheidsregio's is niet toegestaan.
- In het dekkingsplan worden zowel geprognosticeerde overschrijdingen als de motivatie van de afwijking inzichtelijk gemaakt.

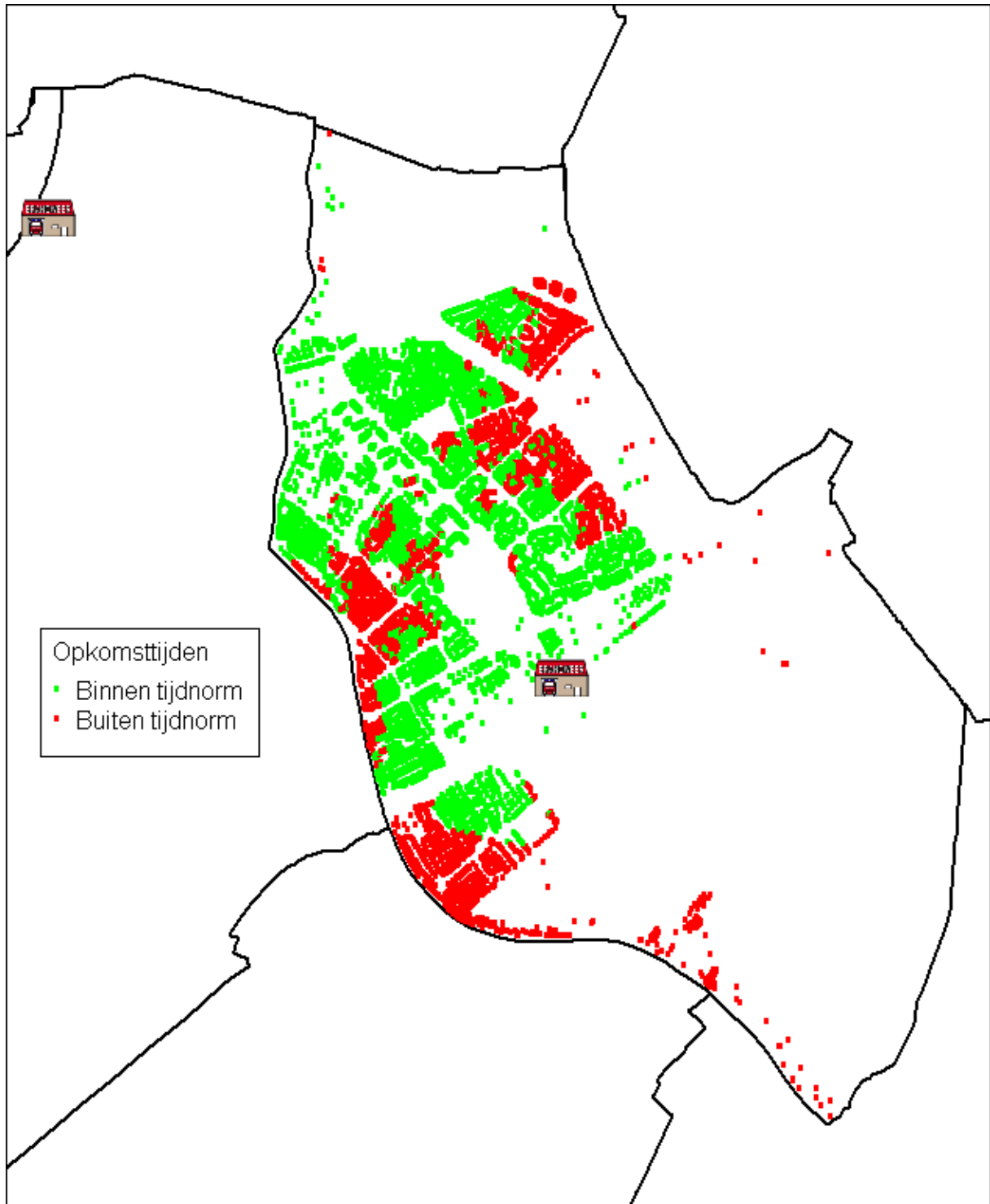
1. Herdefiniëren van 'per locatie' naar 'per gebied'

Vertrekpunt is dat alle benodigde informatie over (prognose van) opkomsttijden in het dekkingsplan reeds beschikbaar is bij de veiligheidsregio's. In het dekkingsplan wordt per individueel verblijfsobject uit de BAG de opkomsttijd berekend. Met deze berekende opkomsttijd is daarmee ook de mate van de eventuele overschrijding bekend.

- **Stap 1:** Per regio vindt een nadere analyse plaats van de beschikbare informatie. De schaal waarop dit gebeurt is een deel van een gemeente (wijk, stadsdeel, kern en maximaal op schaal van een gemeente in het geval van een kleine gemeente). Dit wordt geduid als 'gebied'.
- **Stap 2:** Per 'gebied' worden de afwijkingen (overschrijdingen) worden geregistreerd en grafisch worden weergegeven.
Stap 3: Volgende stap is om de 'markante objecten' in dat betreffende gebied, waarvan de opkomsttijd wordt overschreden (tijd die hoger is dan de tijdnorm), nader individueel onder de loep te nemen. Per 'markant object' moet de afwijking worden gemotiveerd (zie hieronder bij punt 2).
Onder 'markante objecten' worden in ieder geval alle BRZO-bedrijven en de objecten die gebruiksvergunningplichtig zijn, verstaan.
Dit is geen limitatieve kwalificering.
Stap 4: Ook de minder 'markante objecten' in dat betreffende gebied worden vervolgens

nader bekeken, maar hierbij kan binnen een objectsoort worden geclusterd per objectcategorie (BVR). Per cluster (objectsoort) moet de afwijking worden gemotiveerd.

Het inzichtelijk maken van de afwijking kan op basis van de dekkingsplansoftware geautomatiseerd plaats vinden en dit hoeft voor een regio die al een dekkingsplan heeft geen bezwaar op te leveren. Toon de overschrijdingen en de locaties van de overschrijdingen per object. Dat kan in een grafische weergave, zie onderstaand voorbeeld.

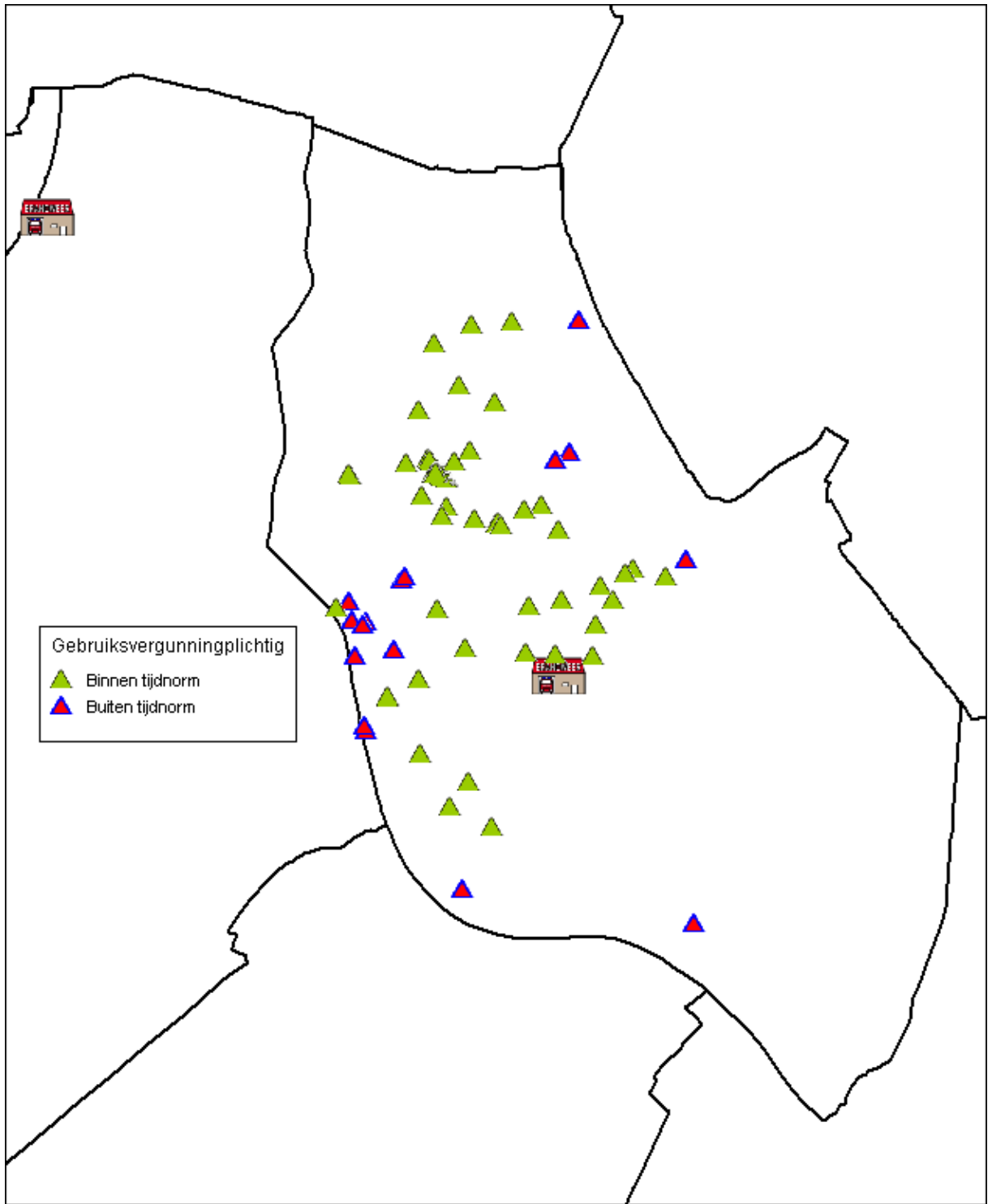
Figuur 1: Voorbeeld van weergave overschrijdingen in een gebied

Nota bene:

Vanuit regio's wordt opgemerkt dat interpretatieverschillen bestaan tussen de indeling van objecten in de BAG en de omzetting van objecten naar de normen uit het Besluit veiligheidsregio's. Het advies in deze handreiking is om aan te sluiten bij de interpretatie van de Inspectie VenJ en de 'vertaaltabel' van de Inspectie. Die is te vinden in het rapport 'Ter Plaatse' dat alle regio's hebben ontvangen.

2. Motivatie

- **Stap 5:** Op basis van het concept dekkingsplan, waarin de afwijkingen zijn gemotiveerd, kan het bestuur een oordeel uitspreken:
 - Aanvaardbaar
 - Acht het bestuur de afwijkingen aanvaardbaar op basis van bijvoorbeeld een kosten baten analyse, status quo, veiligheid, eerdere tevredenheid, etc.? Dit laat uiteraard onverlet dat zowel brandweer als bestuur altijd blijven streven naar verbeteringen als de kans zich hiervoor voordoet. Deze verbeteringen kunnen heel divers zijn en hoeven verder niet nader geduid te worden.
 - Niet aanvaardbaar.
 - Acht het bestuur bepaalde afwijkingen in het dekkingsplan onaanvaardbaar? Welke verbetermaatregelen kunnen worden aangebracht, waardoor een aanvaardbare toestand ontstaat.
- Om tot een goed en transparant democratisch besluit te komen, kunnen in de motivering (overweging) voor de afwijkingen bijvoorbeeld aspecten worden betrokken als:
 - Kosten- en batenafweging (daarin kan bijvoorbeeld worden afgewogen hoe vaak een brand in een gebied plaatsvindt)
 - De invloed op de veiligheid van personen
 - De invloed op de veiligheid van het brandweerpersoneel
 - De invloed van variabele voertuig bezetting
 - Deze lijst van aspecten is niet limitatief.
- De afwegingen worden opgenomen in het dekkingsplan.

Figuur 2: Voorbeeld van weergave overschrijdingen 'markante objecten'

3. Maatregelen

- **Stap 6:** Het bestuur van de veiligheidsregio kan ertoe besluiten om daar waar opkomsttijden worden overschreden in een bepaald gebied of bij een bepaald soort objecten, extra maatregelen te treffen. Dat zijn maatregelen in bijvoorbeeld:
 - Preventieve sfeer (waaronder rookmelders, extra voorlichting, sprinklers, etc);

- Preparatieve sfeer (aangepaste inzetvoorstellen, specifieke aanvalsplannen, ect);
- Repressieve sfeer (nieuwe kazerne, verplaatsen van een kazerne, etc.).

Er ligt vanzelfsprekend ook een eigen verantwoordelijkheid voor eigenaren / beheerders voor het treffen van brandveilige maatregelen.

Figuur 3: Model overschrijdingen: In onderstaande figuur zijn per objectsoort de overschrijdingen weergegeven.

Groen: alle objecten binnen norm.

Rood: alle objecten van 1 soort waarvan normen worden overschreden en die per objectsoort inzichtelijk worden gemaakt en gemotiveerd.

Rood+blauwe omlijsting: markante objecten binnen objectsoort die op objectniveau worden beschouwd.

